
130

Besluit van 1 juni 2026 tot wijziging van het Algemeen douanebesluit in verband met de invoering van de Wet gegevensverstrekking douane voor de uitvoering van politie- of toezichtstaken (Besluit gegevensverstrekking douane voor uitvoering van politie- en toezichtstaken)

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Financiën van 28 mei 2026, nr. 2026-0000225269;

Gelet op de artikelen 1:39 en 1:40 van de Algemene douanewet; De afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van 11 februari 2026, nr. W06.25.00367/III);

Gezien het nader rapport van de Staatssecretaris van Financiën van 28 mei, nr. 2026-0000225266;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

Het Algemeen douanebesluit wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1:1 wordt «1:30» vervangen door «1:30, 1:39, 1:40».

B

Na afdeling 1.4 wordt een afdeling ingevoegd, luidende:

AFDELING 1.5 WAARBORGEN GEGEVENSVERSTREKKING VOOR POLITIE- OF TOEZICHTSTAKEN

Artikel 1:15

1. Een verzoek om gegevens of inlichtingen op grond van de artikelen 1:39 en 1:40 van de Algemene douanewet bevat in ieder geval:

a) een omschrijving van de gevraagde gegevens of inlichtingen, waarbij een relatie wordt gelegd tussen de verzochte gegevens en het doel van de verwerking, bedoeld in, al naar lang het geval, artikel 1:39, eerste lid, of artikel 1:40, eerste lid, van die wet;

b) een indicatie of de gegevens of inlichtingen geanonimiseerd kunnen worden aangeleverd.

2. Het verzoek wordt beperkt tot gegevens of inlichtingen die betrekking hebben op een tijdspanne en omvang die noodzakelijk zijn voor het doel van de verwerking.

3. Het verzoek is in overeenstemming met de wet- en regelgeving en sluit discriminatie op grond van nationaliteit of enige andere grond zonder objectieve rechtvaardiging uit.

Artikel 1:16

Als blijkt dat onjuiste of niet-actuele gegevens of inlichtingen zijn verstrekt, deelt de inspecteur dit onverwijld mee aan de partij aan wie de gegevens of inlichtingen zijn verstrekt, met het verzoek de gegevens onmiddellijk te rectificeren of te wissen.

Artikel 1:17

1. Aan de verstrekking van gegevens en inlichtingen, bedoeld in artikel 1:39, tweede lid, van de Algemene douanewet, ligt een belangenafweging ten grondslag. In deze belangenafweging wordt in ieder geval afgewogen of in het specifieke geval aan het zwaarwegend algemeen belang en de persoonlijke veiligheid van de betrokken ambtenaar, bedoeld in dat lid, meer gewicht wordt toegekend dan aan het vertrouwelijkheidskarakter van de gegevens of inlichtingen of de mate waarin de persoonlijke levenssfeer van diegene waarop de gegevens betrekking hebben wordt geschonden.

2. De belangenafweging is in overeenstemming met de wet- en regelgeving en sluit discriminatie op grond van nationaliteit of enige andere grond zonder objectieve rechtvaardiging uit

Artikel 1:18

Bij de gegevensoverdracht op grond van de artikelen 1:39 en 1:40 van de Algemene douanewet worden passende algemeen aanvaarde beveiligingsmaatregelen getroffen.

Artikel 1:19

De inspecteur biedt mondeling of schriftelijk ondersteuning bij het doorgronden van de gegevens die worden verstrekt op grond van de artikelen 1:39 en 1:40 van de Algemene douanewet, indien:

a. de ontvangende partij hierom verzoekt;

b. de gegevens door de inspecteur als niet-eenduidig worden beoordeeld; of

c. de ontvangende partij voornemens is de gegevens te koppelen aan andere gegevens, met het doel ervoor te zorgen dat dit op de juiste wijze geschiedt.

ARTIKEL II

Dit besluit treedt in werking op het tijdstip waarop de Wet gegevensverstrekking douane voor uitvoering politie- of toezichtstaken in werking treedt.

ARTIKEL III

Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit gegevensverstrekking douane voor uitvoering van politie- en toezichtstaken.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, 1 juni 2026

Willem-Alexander

De Staatssecretaris van Financiën,
E. Eerenberg

Uitgegeven de *vijfde* juni 2026

De Minister van Justitie en Veiligheid,
D.M. van Weel

NOTA VAN TOELICHTING

I. Algemeen

Het Algemeen douanebesluit (Adb) wordt aangepast in verband met de wijzigingen in de Algemene douanewet (Adw) als gevolg van de Wet gegevensverstrekking douane voor uitvoering van politie- of toezichtstaken. Met die wet is een wettelijke grondslag gecreëerd voor het verstrekken van gegevens en inlichtingen (hierna wordt gesproken over «gegevens» waar «gegevens of inlichtingen» is bedoeld) door de inspecteur van de douane aan de politie, Koninklijke Marechaussee (KMar), Financiële inlichtingen eenheid (FIU) en de Belastingdienst/Fiscale inlichtingen- en opsporingsdienst (FIOD). In de Adw zijn delegatiegrondslagen opgenomen die regelen dat bij algemene maatregel van bestuur nadere regels worden gesteld voor de juiste uitvoering en toepassing hiervan.¹ Daarbij is bepaald dat regels worden gesteld met betrekking tot het soort gegeven dat kan worden verstrekt, de wijze waarop de gegevensoverdracht wordt beveiligd, de wijze waarop de inspecteur ondersteuning biedt bij het doorgronden van de gegevens, de wijze waarop de belangenafweging wordt gemaakt bij verstrekking van gegevens en door wie deze belangenafweging wordt gemaakt² en de eisen die aan een verzoek om gegevensverstrekking worden gesteld.

De Afdeling advisering van de Raad van State (de Afdeling) heeft erop gewezen dat, indien de verwerking van bijzondere categorieën persoonsgegevens noodzakelijk is ten behoeve van het doorgeven van een signalement, deze verwerking dient te berusten op een in de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) opgenomen uitzonderingsgrond. De Afdeling heeft in dat verband geadviseerd om de verwerking van bijzondere persoonsgegevens voor dergelijke gevallen op wetsniveau te regelen, alsmede te bezien welke aanvullende passende en specifieke waarborgen dienen te worden getroffen.

Met dit besluit wordt geen nieuwe of zelfstandige grondslag voor de verwerking van bijzondere categorieën persoonsgegevens geïntroduceerd. Binnen de bestaande wettelijke kaders van de AVG en de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming (UAVG), is reeds ruimte voor de verwerking van dergelijke gegevens wanneer sprake is van een zwaarwegend algemeen belang en de verwerking noodzakelijk is voor identificatiedoeleinden. Per situatie zal moeten worden beoordeeld of hier sprake van is. Deze bestaande kaders worden vooralsnog toereikend geacht.

Advies Autoriteit Persoonsgegevens

De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) is geraadpleegd over de conceptwijziging van het Adb. De AP heeft geen aanmerkingen op het conceptbesluit.

Internetconsultatie

Van 8 juli 2025 tot en met 31 augustus 2025 kon eenieder middels internetconsultatie reageren op de conceptwijziging van het Adb. Er zijn twee reacties binngekomen. De eerste reactie steunt het concept, met name vanwege de aandacht voor gegevensbeveiliging en het duidelijke gebruiksdoel, maar wijst op het belang van toezicht op doelbinding en tijdige vernietiging van de gegevens. De tweede reactie uit stevige kritiek

¹ Het betreft de uitvoering van de artikelen 1:39 en 1:40 Adw.

² Het gaat om de belangenafweging die plaatsvindt bij gegevensverstrekking op grond van artikel 1:39, tweede lid, Adw.

op de huidige privacywetgeving, die volgens de indiener een belemmering vormt voor effectieve gegevensuitwisseling en opsporing. Er wordt gepleit voor ruimere mogelijkheden voor gegevensverzameling door opsporingsdiensten, zonder inmenging van de AP. De reacties geven geen aanleiding om het conceptbesluit aan te passen.

Voorhang

In overeenstemming met de toegezegde voorhangprocedure is het ontwerpbesluit vier weken voorafgaand aan de toezending van het ontwerpbesluit aan de Afdeling advisering van de Raad van State voor advies, overgelegd aan de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal. Er zijn vanuit beide Kamers geen reacties of opmerkingen ontvangen.

Budgettaire aspecten

De maatregelen op grond van dit besluit hebben geen budgettaire gevolgen.

Uitvoeringsgevolgen douane

Er heeft een uitvoeringstoets plaatsgevonden door de Douane. Het voorstel is uitvoerbaar.

II. Artikelsgewijze toelichting

Artikel I, onderdeel A (artikel 1:1 van het Algemeen douanebesluit)

In artikel 1:1 Adb zijn de delegatiegrondslagen vermeld waarop het Adb is gebaseerd. Met betrekking tot de in te voegen afdeling 1.2B Adb worden de delegatiegrondslagen waarop die afdeling is gebaseerd ingevoegd in artikel 1:1 Adb. Het betreft de artikelen 1:39 en 1:40 Adw.

Artikel I, onderdeel B (afdeling 1.5 van het Algemeen douanebesluit)

In het Adb wordt na afdeling 1.4 een afdeling ingevoegd, afdeling 1.5, met als opschrift «Waarborgen gegevensverstrekking voor politie- of toezichtstaken». De plaats van de in het Adb in te voegen afdeling is zo gekozen dat het Adb de volgorde van de geregelde onderwerpen van de Adw volgt. Hierna wordt per artikel van genoemde afdeling 1.5 een toelichting gegeven.

Artikel 1:15

In artikel 1:15 Adb wordt omschreven aan welke vereisten een verzoek om gegevens moet voldoen. Een verzoek om gegevens omvat in ieder geval een duidelijke omschrijving van de gevraagde gegevens, waarbij een relatie wordt gelegd tussen de verzochte gegevens en het doel van de verwerking, welke overeenkomt met een van de doelen die genoemd worden in de artikelen 1:39 en 1:40 Adw. Om het onnodig delen van gegevens zoveel mogelijk te voorkomen wordt het verzoek zoveel mogelijk beperkt in tijd (een tijdspanne) en omvang (dataminimalisatie). Een verzoek moet in overeenstemming met de wet- en regelgeving zijn en sluit discriminatie op grond van nationaliteit of enige andere grond zonder objectieve rechtvaardiging uit.

Artikel 1:16

In artikel 1:16 Adb wordt bepaald dat indien onverhoopt blijkt dat onjuiste of niet-actuele gegevens zijn verstrekt, de verstreckende autoriteit (de Douane) dit onverwijld meedeelt aan de ontvangende partij, met het verzoek de gegevens onmiddellijk te rectificeren of te wissen (vereiste juistheid van de gegevens als bedoeld in artikel 5, eerste lid, onderdeel d, van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)).

Artikel 1:17

In artikel 1:17 Adb wordt bepaald dat aan de verstrekking van gegevens op grond van artikel 1:39, tweede lid, Adw een belangenafweging ten grondslag ligt. In deze belangenafweging wordt in ieder geval afgewogen of in het specifieke geval aan het zwaarwegend algemeen belang en de persoonlijke veiligheid van de betrokken ambtenaar, bedoeld in dat lid, meer gewicht wordt toegekend dan aan het vertrouwelijkheidskarakter van de gegevens of de mate waarin de persoonlijke levenssfeer van diegene waarop de gegevens betrekking hebben wordt geschonden. Indien uit de belangenafweging blijkt dat het vertrouwelijkheidskarakter van de gegevens of de mate waarin de persoonlijke levenssfeer van diegene waarop de gegevens betrekking hebben zwaarder weegt dan het zwaarwegend algemeen belang of de bedreiging, dan worden de gegevens niet gedeeld. De belangenafweging moet in overeenstemming met de wet- en regelgeving zijn en sluit discriminatie op grond van nationaliteit of enige andere grond zonder objectieve rechtvaardiging uit.

Artikel 1:18

In artikel 1:18 Adb wordt bepaald dat bij de gegevensoverdracht van gegevens op grond van de artikelen 1:39 en 1:40 Adw passende algemeen aanvaarde beveiligingsmaatregelen worden getroffen. Passende algemeen aanvaarde beveiligingsmaatregelen zijn beveiligingsmaatregelen als bedoeld in artikel 32 AVG en zullen per situatie en wijze van verwerking verschillen. Hiermee wordt gewaarborgd dat datalekken zoveel mogelijk worden voorkomen.

Artikel 1:19

In artikel 1:19 Adb wordt bepaald dat de inspecteur ondersteuning biedt bij het doorgronden van de verstrekte gegevens in de gevallen dat de ontvangende partij hierom verzoekt, de inspecteur oordeelt dat de gegevens niet eenduidig zijn, of indien de ontvangende partij voornemens is de gegevens te koppelen aan andere gegevens. Een risico van gegevensdeling is dat gegevens verkeerd worden geïnterpreteerd of op verkeerde wijze worden gecombineerd. Met deze ondersteuning worden misverstanden bij de interpretatie van gegevens zoveel mogelijk voorkomen.

De Staatssecretaris van Financiën,
E. Eerenberg